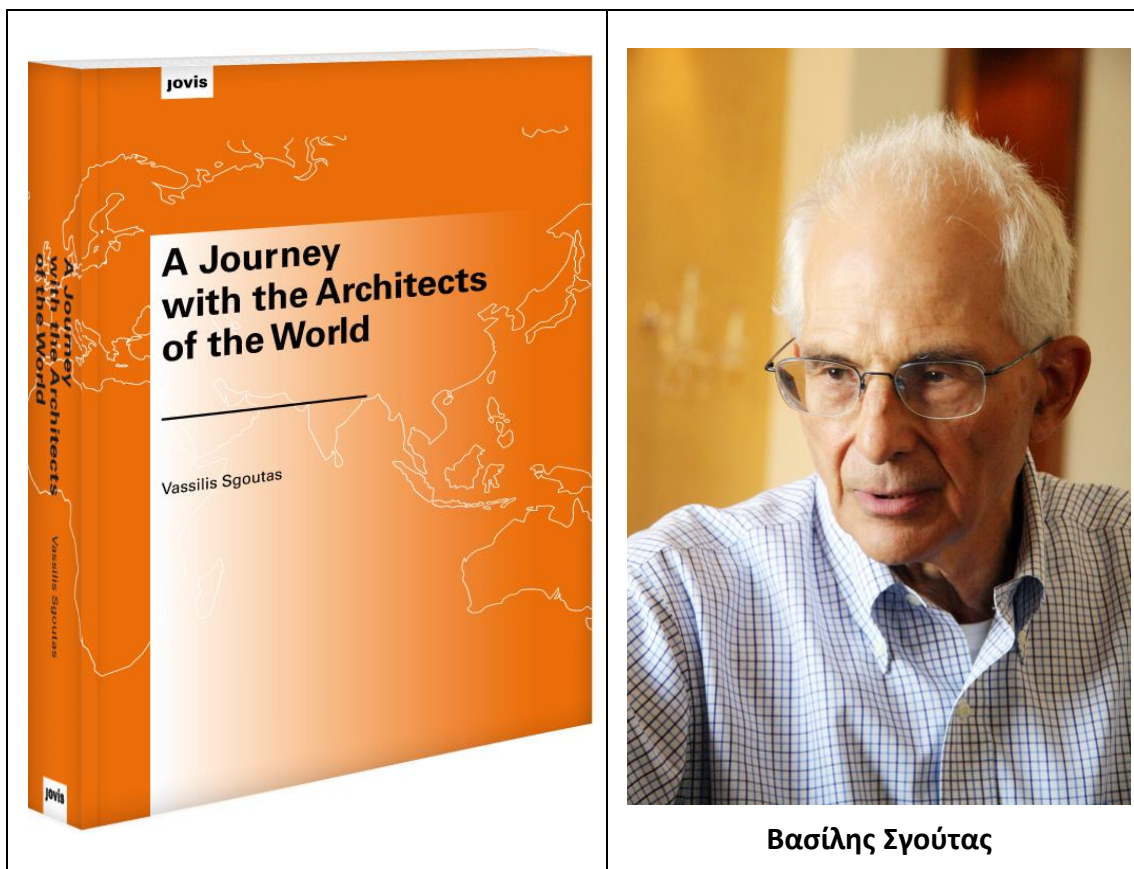

Vassilis Sgoutas, *A Journey with the Architects of the World* /

Βασίλης Σγούτας, Ένα ταξίδι με τους αρχιτέκτονες του κόσμου,

Βερολίνο: Jovis, 2018, 431 σελίδες, ISBN 978-3-86859-481-2.

Απόσταγμα προσωπικής και συλλογικής πορείας ενός αρχιτέκτονα του κόσμου

Βιβλιοπαρουσίαση Ελένης Φεσσά-Εμμανουήλ¹

Κυκλοφόρησε πρόσφατα από τον εκδοτικό οίκο Jovis του Βερολίνου το βιβλίο του αρχιτέκτονα Βασίλη Σγούτα με τίτλο *A Journey With the Architects of the World*. Πρόκειται για τον απολογισμό της αρχιτεκτονικής και συλλογικής δράσης ενός διακεκριμένου μέλους της διεθνούς αρχιτεκτονικής κοινότητας. Ο απολογισμός αυτός τεκμηριώνει τη σημαντική προσφορά του συγγραφέα στη διεύρυνση των

---

¹ Η Ελένη Φεσσά-Εμμανουήλ είναι ιστορικός της αρχιτεκτονικής και ομότιμη καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αθηνών

οριζόντων της σύγχρονης ελληνικής αρχιτεκτονικής και την υψηλού επιπέδου εκπροσώπησή της.

Ο Βασίλης Σγούτας είναι μία από τις δυναμικότερες παρουσίες της αρχιτεκτονικής μας επί πέντε δεκαετίες χάρη στο αξιόλογο έργο που πραγματοποίησε ως ελεύθερος επαγγελματίας, τις διακρίσεις σε διαγωνισμούς, τη συλλογική και επιστημονική δράση εντός και εκτός συνόρων, και τον σημαντικό ρόλο του στη Διεθνή Ένωση Αρχιτεκτόνων. Γεννημένος στην Αθήνα το 1934, σπούδασε στο Πανεπιστήμιο του Κέιπ Τάουν συνεχίζοντας την αρχιτεκτονική παράδοση της οικογένειάς του, η οποία ανάγεται στον 19ο αιώνα και χαρακτηρίζεται από στέρεη παιδεία, επαγγελματικό ήθος και πνεύμα ανοιχτών οριζόντων. Θεμελιωτής της παράδοσης ήταν ο αδελφός του παππού του Λουκάς, διακεκριμένος αρχιτέκτων της αθηναϊκής μπελ επόκ με σπουδές στη Σχολή Καλών Τεχνών της Γλασκώβης και, κατά τον Κώστα Μπίρη, συντάκτης του πολεοδομικού σχεδίου του Νέου Φαλήρου (1876). Ο Χιακής καταγωγής πατέρας του Κώστας Σγούτας (Κωνσταντινούπολη 1897 – Αθήνα 1983), απόφοιτος της École Centrale του Παρισιού, ανέπτυξε αξιόλογη αρχιτεκτονική, κοινωφελή και συλλογική δράση στην Αθήνα και τη Νότια Αφρική (δεκαετία 1950). Διαδραμάτισε επίσης πρωταγωνιστικό ρόλο στον σχεδιασμό προσφυγικών οικισμών, κατοικιών και σχολικών κτιρίων της πενταετίας 1923-1928 (Νέα Φιλαδέλφεια, Καισαριανή κ.ά.). Το 1961, ο Βασίλης Σγούτας, μετά τις πρώτες επαγγελματικές εμπειρίες στη Νότιο Αφρική κοντά στον πατέρα του και στο Ιράκ όπου εργάστηκε για το Γραφείο Δοξιάδη, θα ιδρύσει το δικό του γραφείο με την επωνυμία «Σγούτας Αρχιτέκτονες». Η ένταξη του γιού του Δημήτρη στο δυναμικό του γραφείου το 1999 θα ενισχύσει την αρχιτεκτονική παράδοση της οικογένειας. Το γραφείο έχει εκπονήσει σημαντικές μελέτες σε Ελλάδα, Γερμανία, Μέση Ανατολή και Βόρειο Αφρική για κτίρια δημόσιας χρήσης και ειδικότερα συνάθροισης κοινού, εμπορικά και βιομηχανικά κτίρια, νοσηλευτήρια, αναπλάσεις διατηρητέων κτιρίων και αρχιτεκτονική τοπίου. Από το 1985 ο Βασίλης Σγούτας μετέχει στις δραστηριότητες της Διεθνούς Ένωσης Αρχιτεκτόνων (UIA), στην οποία διετέλεσε Γενικός Γραμματέας και Πρόεδρος. Συνδυάζοντας την έμφυτη ευγένεια, το χάρισμα της επικοινωνίας και τις οργανωτικές ικανότητες με την κοινωνική ευαισθησία, θα προωθήσει από τις θέσεις αυτές το όραμα μιας παγκόσμιας αρχιτεκτονικής που προτάσσει το συλλογικό καλό έναντι του ατομικού. Παράλληλα, θα αναδείξει τον σύνθετο ρόλο που καλούνται να παίξουν οι αρχιτέκτονες της εποχής της παγκοσμιοποίησης και της κλιματικής αλλαγής σε ένα κόσμο όλο και πιο πολυπολικό, ασταθές και άδικο. Σε αναγνώριση της προσφοράς του, η UIA θα θεσπίσει το 2007 τριετές βραβείο με το όνομά του για αρχιτέκτονες που βελτίωσαν τις συνθήκες διαβίωσης σε στερημένες περιοχές του πλανήτη.

Ο τίτλος του βιβλίου «Ένα ταξίδι με τους αρχιτέκτονες του κόσμου» εμπεριέχει και το νόημά του. Στον πρόλογο ο συγγραφέας χρησιμοποιεί τον συμβολισμό της καβαφικής Ιθάκης γι' αυτά που του χάρισαν τα αμέτρητα ταξίδια του: τη γνώση από πρώτο χέρι του «συναρπαστικού καλειδοσκοπίου της

αρχιτεκτονικής του κόσμου» και ταυτόχρονα τις θερμές ανθρώπινες σχέσεις που ανέπτυξε στη διαδρομή αυτή.

Το βιβλίο αποτελείται από δύο μέρη. Το πρώτο, οργανωμένο σε δέκα θεματικές ενότητες, είναι ένα ανθολόγιο ομιλιών και δημοσιεύσεων του ακάματου ταξιδευτή για ζητήματα που απασχόλησαν τη διεθνή αρχιτεκτονική κοινότητα της μεταψυχροπολεμικής εικοσαετίας 1994-2014. Σε αυτά περιλαμβάνονται η αισθητική, η αρχιτεκτονική κληρονομιά, η προσβασιμότητα, η βιωσιμότητα, ο αποκλεισμός, οι σχέσεις αρχιτεκτονικής και πολεοδομίας, οι σχέσεις της εκπαίδευσης με την έρευνα, την τεχνολογία και το επάγγελμα, καθώς και ο προβληματισμός για το μέλλον. Με διεισδυτικότητα, πολύ καλή χρήση της γλώσσας και δίχως έπαρση ο συγγραφέας κατορθώνει να δώσει στον αναγνώστη ένα πανόραμα αρχιτεκτονικού προβληματισμού για ζητήματα που παραμένουν επίκαιρα.

Το δεύτερο μέρος του με τίτλο «Ένα τυχαίο ημερολόγιο», περιλαμβάνει 155 καταγραφές εμπειριών και σκέψεων του Βασίλη Σγούτα χωρίς χρονική ακολουθία. Πρόκειται για σύντομες αναμνήσεις του από γεγονότα, τόπους και σημαντικά πρόσωπα που γνώρισε ταξιδεύοντας στις πέντε ηπείρους. Στο άτυπο αυτό ημερολόγιο παρεμβάλλονται προσωπικές αναπολήσεις και αναφορές σε σημαντικούς σταθμούς του αρχιτεκτονικού έργου του.

Εκτός από την εντυπωσιακή σε εύρος θεματογραφία του, το βιβλίο πέτυχε να συνδυάσει τον απολογισμό δουλειάς και ζωής του συγγραφέα με την ανάδειξη ζητημάτων κοινών και κύριων για την παγκόσμια αρχιτεκτονική. Οι υποθήκες του Βασίλη Σγούτα είναι, πιστεύω, πολύτιμες σε μια εποχή ακραίου ατομικισμού και ωφελιμισμού.

Φωτογραφία από την πρώτη παρουσίαση του βιβλίου του Βασίλη Σγούτα στο Συνέδριο της Διεθνούς Ένωσης Αρχιτεκτόνων (Σεούλ, Σεπτέμβριος 2017)

Φωτογραφία από την παρουσίαση του βιβλίου του αρχιτέκτονα Βασίλη Σγούτα στο Βασιλικό Ινστιτούτο των Αρχιτεκτόνων της Ιρλανδίας (Δουβλίνο, Νοέμβριος 2017). Ο συγγραφέας συνομιλεί με τον γνωστό αρχιτέκτονα, συγγραφέα και κριτικό Shane O'Toole

Συνοπτικό βιογραφικό σημείωμα

ΒΑΣΙΛΗΣ ΣΓΟΥΤΑΣ

Μετά τις πρώτες επαγγελματικές του εμπειρίες στη Νότιο Αφρική και το Ιράκ, σταδιοδρομεί στην Ελλάδα. Στα έργα του γραφείου “Σγούτας Αρχιτέκτονες”, σε Ελλάδα και εξωτερικό, συγκαταλέγονται δημόσια κτίρια και ειδικότερα κτίρια συνάθροισης κοινού, εργοστάσια φαρμακευτικών προϊόντων, νοσοκομεία, διαμορφώσεις διατηρητέων κτιρίων και αρχιτεκτονική τοπίου. Έχει κερδίσει πολυάριθμα βραβεία σε διαγωνισμούς.

Διετέλεσε Πρόεδρος της Διεθνούς Ένωσης Αρχιτεκτόνων – UIA (1999-2002) και προγενέστερα Γενικός Γραμματέας της, Αντιπρόεδρος ΣΑΔΑΣ, μέλος Αντιπροσωπείας ΤΕΕ καθώς και μέλος της Επιτροπής εμπειρογνομόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την έκδοση του “European Manual for an Accessible Built Environment”. Είναι επίτιμο μέλος πολλών διεθνών ενώσεων αρχιτεκτόνων. Στις δραστηριότητες του περιλαμβάνονται ομιλίες σε συνέδρια στην Ελλάδα και το εξωτερικό σε θέματα αισθητικής, περιβάλλοντος και ατόμων με ειδικές ανάγκες. Η UIA θέσπισε το 2007 προς τιμήν του το “Vassilis Sgoutas Prize” το οποίο απονέμεται κάθε τρία χρόνια σε αρχιτέκτονα που έχει συμβάλει στην βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης σε περιοχές κάτω από το όριο της φτώχειας.

desde la mesa CHILENA

